УДК 657.37

Олійничук В.М,.
к.е.н., доцент,
Чортківський інститут підприємництва і бізнесу,
Тернопільський національний економічний університет

РЕАЛІЗАЦІЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ У ФІНАНСОВІЙ ЗВІТНОСТІ

Фінансова звітність підприємств є важливим інформаційним елементом ринкової інфраструктури, що забезпечує інтереси різних суб'єктів ринку капіталу, які приймають інвестиційні та інші рішення на її основі.

Облікова політика для складання фінансової звітності складає лише частину загальної облікової політики підприємства. Принципи, методи і процедури облікової політики бухгалтерського обліку за своїм складом відмінні від принципів, методів і процедур фінансової звітності, оскільки виконують різні функції по відношенню до користувачів відповідної інформації.

П(С)БО 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності", визначає наступні принципи формування фінансової звітності: принцип єдиного грошового вимірника, безперервності діяльності, історичної (фактичної) собівартості, автономності, періодичності, принцип нарахування і відповідності доходів та витрат, повного висвітлення, послідовності, обачності і превалювання змісту над формою [4].

У Законі України "Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні" облікова політика трактується як "сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються для складання та подання фінансової звітності" [1]. На основі даного категоріального визначення можна стверджувати, що вона пов'язана з усіма обліковими процедурами, оскільки передбачає "вибір методики обліку, яка надає можливість використовувати різні варіанти відображення фактів господарського життя в обліку (залежно від поставленої мети)" [3, с. 22]. Її правильне формування та постійне дотримання забезпечує виконання важливої вимоги до бухгалтерського обліку – економічності, тобто отримана облікова інформація за важливістю у прийнятті управлінських рішень має перевищувати витрати на її отримання.

Передумовою зіставності статей фінансової звітності є наведення відповідної інформації попереднього періоду про розкриття інформації про облікову політику і її зміни. Інформаційна цінність показників фінансової звітності полягає у наданні їм прогнозного характеру, що досягається за допомогою періодичної переоцінки окремих активів, зобов'язань до справедливої чи іншої вартості.

Важливими методологічними складовими облікової політики, що використовуються підприємством для складання фінансової звітності, є методи

визнання й оцінки окремих елементів звітності, порядок і перелік яких визначено відповідними П(С)БО та іншими нормативними актами. Методи оцінки статей фінансової звітності наводяться в обліковій політиці, виходячи з альтернативних варіантів, представлених у відповідних нормативних актах або встановлюються відповідними посадовими особами, виходячи з об'єктивних суджень із урахуванням умов діяльності підприємства.

Одним із елементів облікової політики фінансової звітності є процедури. Процедура – офіційно встановлений чи прийнятий за звичаєм порядок, послідовність дій для здійснення чи оформлення певних справ [5, с. 18]. Складання фінансової звітності підпорядковується певній послідовності, як щодо порядку заповнення окремих форм, так і формування окремих статей фінансових звітів. Процедури фінансової звітності забезпечують виконання вимог принципів і методів визначення, визнання та оцінки елементів окремих форм фінансових звітів та їх складання.

У найбільш загальному вигляді проблема вироблення облікової політики полягає, на нашу думку, у тому, що система бухгалтерського обліку повинна адаптуватися до сучасних управлінських концепцій. Це вимагає поглиблення теорії і практики системи управління, в тому числі і обліку

Таким чином, облікова політика формується під впливом принципів, методів і процедур, які за своїм складом і змістом відмінні у бухгалтерському обліку й фінансовій звітності. Кожне підприємство повинно виробити власну облікову політику бухгалтерського обліку й фінансової звітності з врахуванням принципів, методів і процедур, що мають науково-теоретичне обґрунтування з урахуванням особливостей діяльності.

Література:

1. Закон України "Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в України" від 16 липня 1999 р. (зі змінами і доповненнями) [Електронний ресурс]. - Режим доступу: www.rada.gov/ua

2. Барановська Т.В. Вплив факторів на формування облікової політики / Т.В. Барановська // Вісник ЖІТІ. – 2010. - №20. – 26-33

3. Сльозко Т.М. Організація обліку [навч. посібн.] / Т.М. Сльозко. – К.: Центр учбової літератури. – 2008. – 224с.

4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності": Затв. наказом Міністерства фінансів України від 31 березня 1999 р. № 87 // Офіційний вісник України. – 1999. – № 25.

5. Риндя А. Фінансова звітність: погляди з різних боків / А. Риндя // Податки та бухгалтерський облік. – 2009. – № 7. – С. 17-19.